

Функціонування системи соціальних послуг в Україні: короткий опис

Київ
2019

Брошура «Функціонування системи соціальних послуг в Україні: короткий опис» була підготовлена в рамках «Соціальні послуги в громадах – підтримка реформи соціальної політики в Україні».

Автор: Олена Нечосіна.

Проект співфінансується в рамках програми польської співпраці задля розвитку Міністерства закордонних справ РП.

Дана публікація відображає виключно погляди автора і не може вважатися офіційною позицією Міністерства закордонних справ Республіка Польща.

Зміст:

Законодавчі засади функціонування системи надання соціальних послуг (нова редакція Закону «Про соціальні послуги, чинна нормативна база)	4
Історія створення та модернізації системи соціальних послуг (від соціального обслуговування до соціальних послуг, стратегія та результати реформування)	5
Соціальні послуги: поняття, складні життєві обставини, класифікація та стандартизація соціальних послуг	6
Класифікація соціальних послуг	7
Система надання соціальних послуг	9
Розмежування об'єднання повноважень центральних та місцевих органів влади (зокрема, ОТГ) щодо організації надання соціальних послуг	10
Державний та недержавний сектор надавачів соціальних послуг	11
Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг	12
Етапи організації соціальних послуг	13
Етап 1. Визначення потреб у соціальних послугах	13
Етап 2. Розробка та виконання програм надання соціальних послуг	14
Етап 3. Фінансування та надання соціальних послуг	14
Етап 4. Моніторинг, контроль та оцінка якості соціальних послуг	16

Законодавчі засади функціонування системи надання соціальних послуг (нова редакція Закону «Про соціальні послуги, чинна нормативна база»)

Система надання соціальних послуг в Україні регулюється насамперед **Законом України «Про соціальні послуги»**, що встановлює засади функціонування системи соціальних послуг, **а також низкою законодавчих актів**, які регулюють особливості соціального захисту та надання соціальних послуг різним категоріям громадян, а також інші закони (дивись блок 1). **Підзаконні акти** щодо різних аспектів соціальних послуг (як організації їх надання, так і змісту послуг) включають акти КМУ, накази Мінсоцполітики та інших центральних органів влади.

З 1 січня 2020 року набуває чинності **нова редакція Закону «Про соціальні послуги»**, яка включає інноваційні засади, зокрема:

- Визначає систему соціальних послуг, її учасників та етапів;
- Деталізує повноваження центральних та місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування;
- Встановлює вимоги щодо формування реєстрів надавачів та отримувачів соціальних послуг, класифікатор послуг;
- Визначає етапи організації, планування та фінансування соціальних послуг.

Для забезпечення впровадження положень нової редакції Закону «Про соціальні послуги» має бути розроблено низку нормативних документів (актів КМУ, наказів Мінсоцполітики та інших органів влади), відповідно поступове скасування підзаконних документів щодо старого закону або внесення змін до них.

В даному аналітичному огляді буде розглянута система надання соціальних послуг відповідно до положень нової редакції Закону «Про соціальні послуги» та чинні нормативні документи (станом на червень 2019 року, із зазначенням, чи планується їх оновлення або заміна, якщо така інформація відома).

Блок 1.

Законодавчі засади системи соціальних послуг в Україні:

„Про соціальні послуги“ – визначає систему надання соціальних послуг

Закони, що регулюють особливості соціального захисту та надання соціальних послуг окремим категоріям громадян:

„Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю”

„Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії”

„Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні”

„Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні”

„Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи”

„Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей”

„Про соціальну адаптацію осіб, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк”

„Про запобігання захворюванню на синдром набутого імунodefіциту (СНІД) та соціальний захист населення”

„Про реабілітацію інвалідів в Україні”

„Про попередження насильства в сім'ї”

„Про охорону дитинства”

„Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям”.

Інші законодавчі акти:

“Про місцеве самоврядування в Україні” – повноваження місцевих рад щодо затвердження цільових програм, повноваження виконавчих органів міських рад у сфері соціального захисту населення (ст. 26, 34, 43).

“Про місцеві державні адміністрації” – повноваження місцевих державних адміністрацій в галузі соціального захисту та соціального забезпечення населення (ст. 23).

Бюджетний кодекс України – положення щодо місцевих бюджетів.

Цивільний кодекс України – загальні положення щодо зобов'язань, договорів, надання послуг, відшкодування шкоди (глави 47-53, 63, 82).

Господарський кодекс України – загальні засади здійснення господарської діяльності суб'єктами господарювання – юридичними особами та фізичними особами-підприємцями.

Історія створення та модернізації системи соціальних послуг (від соціального обслуговування до соціальних послуг, стратегія та результати реформування)

Нова галузь «соціальні послуги» була започаткована в Україні в 2003 році, в першому Законі «Про соціальні послуги» було введено відповідне поняття та визначені засади надання соціальних послуг. Соціальні послуги були покликані замінити існуючу за радянських часів систему соціального обслуговування населення. Стара централізована система соціального обслуговування складалася з мережі закладів та установ, які повністю утримувались за рахунок бюджетних коштів, орієнтувалась не на потреби громадян, а на можливості бюджету, не передбачала оцінку якості послуг.

Новоутворена система соціальних послуг базувалась переважно на старих засадах, державних та комунальних закладах соціального обслуговування, отже процес перетворення відбувався в кілька етапів (дивись блок 2). Перший етап реформування системи соціальних послуг (2007 рік) передбачав ініціювання підходів щодо якості соціальних послуг – визначення потреб населення у послугах, поняття якості та її показників, контролю, а також запровадження механізмів для постійного стимулювання надавачів соціальних послуг для забезпечення належного рівня якості.

В 2012 році за результатами перших кроків щодо побудови нової системи було визначено нові акценти Стратегії реформування, а саме забезпечення доступності соціальних послуг всім громадянам, які їх потребують. Існуючи держані та комунальні заклади не могли забезпечити всі потреби, водночас в різних регіонах з'явилися недержавні надавачі соціальних послуг, отже постало завдання щодо формування ринку соціальних послуг та створення рівних умов для надавачів всіх форм власності та господарювання (шляхом встановлення єдиних критеріїв до надавачів соціальних послуг, запровадження нових підходів до фінансування соціальних послуг, перехід від утримання закладів до замовлення послуг). Також продовжувалась робота з удосконалення якості соціальних послуг (в тому числі, розроблені та запроваджені Державні стандарти соціальних послуг, рекомендації щодо моніторингу та оцінки якості).

Система соціальних послуг в Україні постійно перебуває в процесі оновлення та модернізації відповідно до нових потреб громадян та сучасних світових підходів у наданні соціальних послуг. Ухвалення нової редакції Закону «Про соціальні послуги» є ключовим, переломним кроком на шляху реформування соціальних послуг, який запустить наступні фази удосконалення системи.

Блок 2.

Ключові дати створення та розвитку системи соціальних послуг в Україні

2003 рік – вперше ухвалено Закон «Про соціальні послуги» створення нової галузі та визначення терміну «соціальні послуги»

2007 рік - затверджено Концепцію реформування системи соціальних послуг, що мала на меті підвищення рівня якості соціальних послуг та запровадження механізму управління/регулювання системою для відповіді на потреби отримувачів послуг.

2012 рік – затверджено Стратегії реформування системи соціальних послуг з оновленими завданнями щодо забезпечення доступності, якості та ефективності соціальних послуг, зокрема роздержавлення та створення ринку соціальних послуг.

2019 рік – затверджено нову редакцію Закону «Про соціальні послуги»

Коментар:

Стратегія реформування системи надання соціальних послуг є актуальною, оскільки не всі завдання були виконані. У зв'язку з ухваленням нової редакції Закону «Про соціальні послуги» було б доцільно розробити новий план заходів на виконання вищезазначеної Стратегії.

Соціальні послуги: поняття, складні життєві обставини, класифікація та стандартизація соціальних послуг

Соціальні послуги є особливим видом послуг, що передбачають допомогу особам, які перебувають у складних життєвих обставинах (далі – СЖО), а також особам, яка мають найвищий ризик опинитися у СЖО. Вичерпний перелік СЖО встановлено Законом «Про соціальні послуги» (дефініції дивись блок 3).

Соціальні послуги мають різні цілі з точки зору впливу на складні життєві обставини особи або сім'ї.

Схема 1. Спрямування соціальних послуг з точки зору впливу на складні життєві обставини (СЖО)

Блок 3.

Ключові поняття

Соціальні послуги - дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають.

Отримувачі соціальних послуг - особи/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, яким надаються соціальні послуги

Вразливі групи населення - особи/сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників.

Складні життєві обставини (СЖО) - обставини, що негативно впливають на життя, стан здоров'я та розвиток особи, функціонування сім'ї, які особа/сім'я не може подолати самостійно

Перелік складних життєвих обставин

- а) похилий вік;
- б) часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті;
- в) невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування;
- г) психічні та поведінкові розлади, у тому числі внаслідок вживання психоактивних речовин;
- г) інвалідність;
- д) бездомність;
- е) безробіття;
- є) малозабезпеченість особи;
- ж) поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків;
- з) ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини;
- и) втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі;
- і) жорстоке поводження з дитиною;
- ї) насильство за ознакою статі;
- й) домашнє насильство;
- к) потрапляння в ситуацію торгівлі людьми;
- л) шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією

(Закон «Про соціальні послуги», ст. 1)

Класифікація соціальних послуг

Нова редакція Закону «Про соціальні послуги» вперше запроваджує підхід класифікації соціальних послуг з метою упорядкування їх та удосконалення процесу організації, планування та моніторингу.

Схема 2. Класифікація соціальних послуг

Мета послуги:	<ul style="list-style-type: none">• Соціальна профілактика (попередження СЖО)• Соціальна підтримка (подолання СЖО)• Соціальне обслуговування (мінімізація СЖО)
Тип послуги:	<ul style="list-style-type: none">• Прості (не передбачають постійної або комплексної допомоги)• Комплексні (за участі різних фахівців, систематична допомога)• Комплексні спеціалізовані (для певних категорій отримувачів)• Допоміжні (натуральна допомога)
Місце надання:	<ul style="list-style-type: none">• За місцем проживання отримувача (вдома)• У приміщенні (стаціонарно та напівстаціонарно)• За місцем перебування отримувача (у тому числі на вулиці)
Термін надання:	<ul style="list-style-type: none">• Екстрено (кризово) - невідкладно, протягом доби• Постійно - не менше 1 разу на місяць протягом більше 1 року• Тимчасово - не менше 1 разу на місяць протягом до 1 року

Нова редакція Закону «Про соціальні послуги» визначає перелік **базових соціальних послуг**, які мають надаватися на рівні громади (районний, міський рівень, ОТГ), за результатами визначення потреб населення у таких послугах. Відповідальність за планування, фінансування та організацію надання базових соціальних послуг покладена на органи місцевої влади та місцевого самоврядування.

Коментар:

На даний час перелік соціальних послуг визначено у наказі Мінсоцполітики від 03.09.2012 № 537. Даний перелік містить практично всі послуги, що зазначені у Законі як базові.

Після затвердження нового Класифікатора соціальних послуг, даний наказ буде скасовано.

Блок 4.

Перелік базових соціальних послуг

- 1) догляд вдома, денний догляд;
- 2) підтримане проживання;
- 3) соціальна адаптація;
- 4) соціальна інтеграція та реінтеграція;
- 5) надання притулку;
- 6) екстрене (кризове) втручання;
- 7) консультування;
- 8) соціальний супровід;
- 9) представництво інтересів;
- 10) посередництво (медіація);
- 11) соціальна профілактика;
- 12) натуральна допомога;
- 13) фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору;
- 14) переклад жестовою мовою;
- 15) догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних;
- 16) супровід під час інклюзивного навчання;
- 17) інформування.

(Закон «Про соціальні послуги», ст. 16)

Система надання соціальних послуг

Система надання соціальних послуг складається із сукупності різних суб'єктів, що залучені у надання соціальних послуг на всіх етапах та взаємодіють між собою дотримуючись основних принципів (блок 4).

Учасники системи надання соціальних послуг представляють уповноважені органи, отримувачів та надавачів соціальних послуг (дивись схема 1).

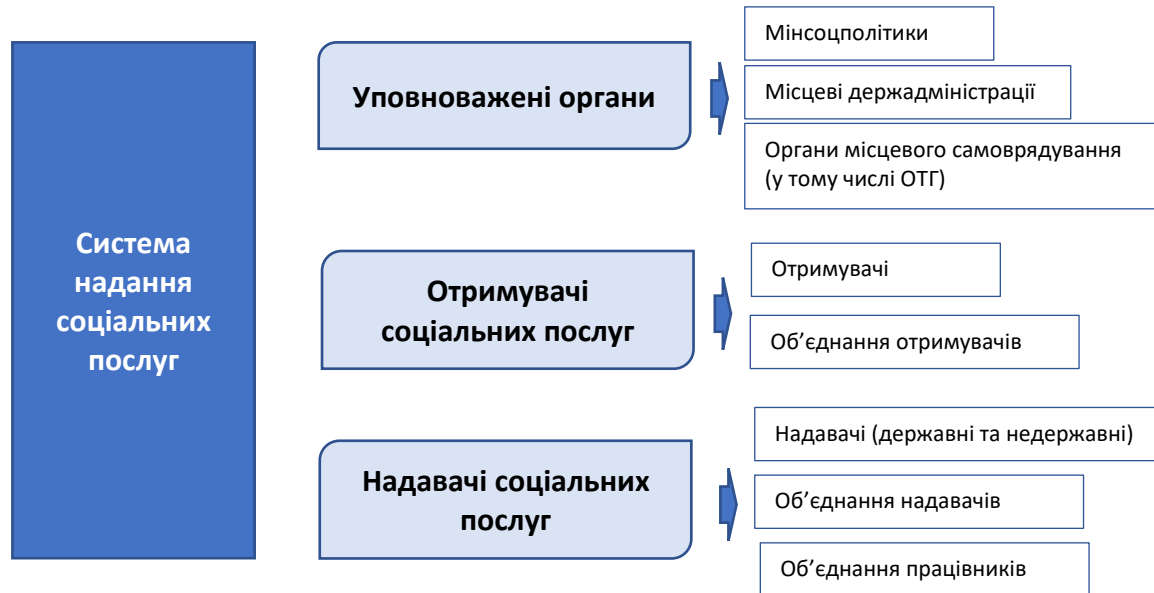
Блок 5.

Принципи системи надання соціальних послуг:

- 1) **профілактичний** характер;
- 2) **відповідність** соціальних послуг **потребам** отримувачів;
- 3) **безперервність, послідовність** надання соціальних послуг та їх **різноманітність**;
- 4) забезпечення **державних гарантій** у сфері надання соціальних послуг та **демонополізації** на ринку соціальних послуг;
- 5) **рівність прав, обов'язків та відповідальності надавачів** соціальних послуг державного та недержавного секторів.

(Закон «Про соціальні послуги», ст. 9)

Схема 3. Система надання соціальних послуг

Розмежування об'єднання повноважень центральних та місцевих органів влади (зокрема, ОТГ) щодо організації надання соціальних послуг.

Закон «Про соціальні послуги» визначає різні повноваження між органами влади на центральному та місцевих рівнях. На національному рівні Мінсоцполітики формує державну політику та відповідно нормативно-правову базу, на регіональному та місцевому рівнях – вживаються заходи щодо визначення потреб у соціальних послугах, планування та фінансування програм, а також власне організація надання соціальних послуг. Повноваження щодо створення та ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, контролю, моніторингу та підвищення кваліфікації соціальних працівників розподілені на всіх рівнях (дивись таблицю 1, повний перелік повноважень визначено у статті 11 Закону «Про соціальні послуги»):

Таблиця 1. Розмежування повноважень на різних рівнях.

Рівень	Національний рівень	Обласний/ регіональний рівень	Районний/ місцевий рівень
Уповноважені органи	Мінсоцполітики	Обласні та Київська міська держадміністрації	Районні адміністрації, виконкоми органів місцевого самоврядування, у тому числі ОТГ
Державна політика	Формування державної політики	Реалізація державної політики на регіональному рівні	-
Нормативно-правова база	Нормативно-правове регулювання (у тому числі, затвердження державних стандартів)	-	-
Визначення потреб у соціальних послугах	-	Узагальнення результатів оцінки потреб у соціальних послугах	Визначення потреб населення у соціальних послугах, виявлення осіб/ сімей у СЖО
Планування/ фінансування соціальних послуг	-	Планування, фінансування та виконання регіональних / місцевих програм щодо надання соціальних послуг	
Надання базових соціальних послуг	-	-	Забезпечення надання базових соціальних послуг
Реєстр надавачів та отримувачів	Створення Реєстру надавачів та отримувачів	Ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг	
Контроль та моніторинг	Координація, моніторинг, контроль за наданням соціальних послуг	Здійснення контролю за дотриманням законодавства Забезпечення прав отримувачів соціальних послуг Моніторинг та контроль за цільовим використанням бюджетних коштів, оцінки якості	
Координація та інформування	Інформаційне забезпечення	Інформування населення щодо соціальних послуг Забезпечення взаємодії надавачів соціальних послуг	
Підвищення кваліфікації соціальних працівників	Організація навчання соціальних працівників		

Коментар:

Власні (самоврядні) повноваження ОТГ щодо соціального захисту визначені у наказі Мінсоцполітики від 19.01.2016 № 26. Ймовірно, що у зв'язку з набуттям чинності нової редакції Закону «Про соціальні послуги» даний наказ буде переглянуто.

Державний та недержавний сектор надавачів соціальних послуг

Надавачі соціальних послуг – є юридичні та фізичні особи будь-якої форми власності, які відповідають критеріям, що встановлені Кабінетом Міністрів України (дивись блок 5), та в перспективі будуть включені у Реєстр надавачів соціальних послуг.

Сектори надавачів соціальних послуг:

- **Державний і комунальний** (установи та заклади, утворені відповідними органами влади);
- **Недержавний** (підприємства, установи та організації, як прибуткові, так і неприбуткові, громадські та благодійні, фізичні особи)

Соціальні послуги можуть надаватися також у установах, які мають інший профіль діяльності (наприклад, у центрах зайнятості, закладах охорони здоров'я, освіти, культури тощо).

Надавачі соціальних послуг можуть створювати громадські об'єднання з метою захисту своїх прав та інтересів.

Блок 6.

Критерії до надавачів соціальних послуг:

Відповідно до принципу створення ринку та демонополізації соціальних послуг, всі надавачі соціальних послуг працюють у рівних умовах, незалежно від їх форми власності та підпорядкування та мають відповідати єдиним критеріям:

- Зазначення у статутних документах діяльності з надання соціальних послуг;
- Дотримання стандартів;
- Відповідна кваліфікація/фаховий рівень працівників та проходження ними медогляду;
- Відсутність заборгованості за обов'язковими платежами;
- Відповідна матеріально-технічна база, приміщення, автотранспорту можливість забезпечення харчуванням (відповідно до змісту послуг);
- Наявність програм.

(Постанова КМУ від 14 листопада 2012 р. № 1039 «Про затвердження критеріїв діяльності суб'єктів, що надають соціальні послуги»)

Коментар:

Відповідно до принципу створення ринку та демонополізації соціальних послуг, всі надавачі соціальних послуг працюють у рівних умовах, незалежно від їх форми власності.

В Україні відсутнє ліцензування надавачів соціальних послуг, але відповідно до нового Закону «Про соціальні послуги» буде запроваджено Реєстр – автоматизована система для збирання даних про суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Надавачі соціальних послуг державного сектору.

Органи влади (на всіх рівнях) можуть утворювати надавачів соціальних послуг (як окремі юридичні особи, так і комплексні заклади) відповідно до потреб та наявних бюджетних ресурсів.

Надавачі державного/ комунального сектору:

- Установи надання соціальних послуг в умовах стаціонару або тимчасового перебування, реабілітація;
- Інші установи соціальної підтримки/ обслуговування, спеціалізовані служби.

Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг

Відповідно до вимог нового Закону «Про соціальні послуги» буде створено Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг для забезпечення прав осіб та сімей у СЖО на отримання соціальних послуг, обліку надавачів та наданих ними послуг, а також координації системи соціальних послуг.

Держателем Реєстру буде Мінсоцполітики, порядок формування та ведення реєстру буде затверджено Кабінетом Міністрів України.

Схема 4. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг

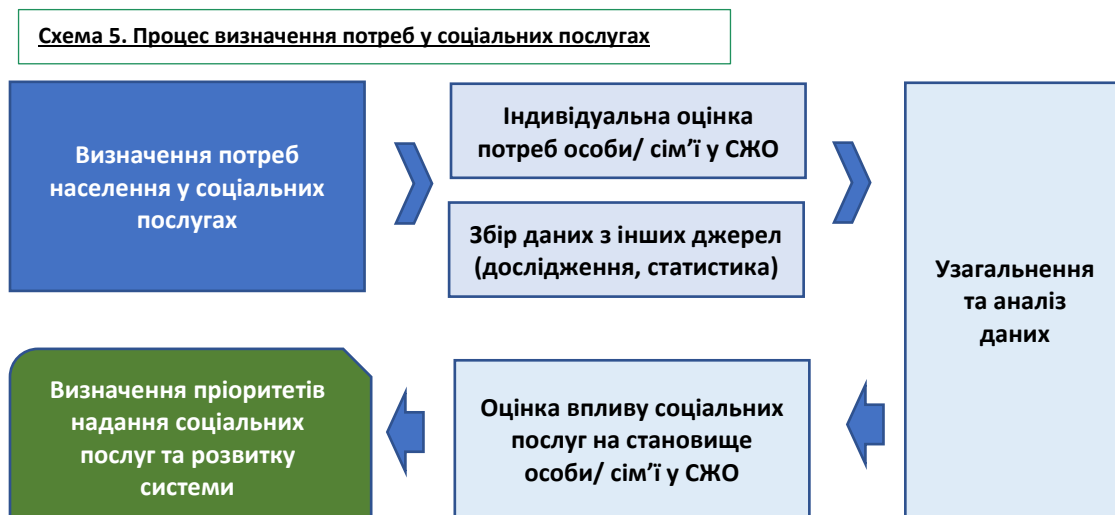
Етапи організації соціальних послуг

Закон України про соціальні послуги визначає наступні етапи організації соціальних послуг (стаття 8 Закону «Про соціальні послуги»):

1. Визначення потреб населення у соціальних послугах;
2. Розробка та виконання програм надання соціальних послуг базуючись на результатах визначення потреб;
3. Фінансування та надання соціальних послуг;
4. Моніторинг, контроль та оцінка якості соціальних послуг.

Етап 1. Визначення потреб у соціальних послугах

З метою прийняття управлінських рішень щодо планування та фінансування соціальних послуг на місцевому рівні місцеві органи влади (районні) та самоврядування (міста та ОТГ) мають проводити щорічне визначення потреб населення у соціальних послуг (дивись схему 2).

Відповідно до діючого Порядку (Наказ Мінсоцполітики від 20.01.2014 № 28), місцеві органи соціального захисту населення протягом 1 кварталу кожного року проводять збір, узагальнення та аналіз даних щодо потенційних та фактичних отримувачів соціальних послуг, а також дані щодо суб'єктів, що надають соціальні послуги.

Джерела інформації щодо потреб у соціальних послугах включають як дані щодо індивідуального оцінювання потреби особи/ сім'ї в СЖО, а також інформацію від надавачів соціальних послуг, соціально-демографічних даних, досліджень тощо.

Результати визначення потреб населення мають застосовуватися для формування пріоритетів соціального замовлення послуг, а також оптимізації бюджетного фінансування соціальних послуг. Також за результатами визначення потреб має бути розроблений план/ програма розвитку системи надання соціальних послуг. Узагальнені дані щодо потреб передаються на обласний рівень, далі – в Мінсоцполітики.

Коментар:

Процес визначення потреб у соціальних послугах регламентовано наказами Мінсоцполітики:

- від 20.01.2014 № 28 (Зареєстровано в Мінюсті 7 лютого 2014 р. за № 253/25030) «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах»
- від 15.10. 2012 року № 648 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці у соціальних послугах”

Очікується, що буде розроблено оновлений Порядок визначення потреб у соціальних послугах відповідно до нової редакції Закону «Про соціальні послуги».

Етап 2. Розробка та виконання програм надання соціальних послуг

Органи місцевої виконавчої влади та місцевого самоврядування відповідають за розробку, фінансування та виконання місцевих цільових програм надання соціальних послуг, базуючись на результатах визначення потреб та обраних пріоритетів. Регіональні/ місцеві цільові програми визначають заходи та цільові показники, таким чином слугують основою для планування відповідного бюджету (дивись схему 3). Регіональні/ місцеві цільові програми розробляються відповідно до загальних вимог законодавства та власних регламентуючих документів органу влади.

Схема 6. Процес планування соціальних послуг: від відзначення потреб до фінансування

Етап 3. Фінансування та надання соціальних послуг

Фінансування соціальних послуг здійснюється як за рахунок бюджетних коштів (державного та місцевих бюджетів) так й за рахунок інших джерел (платні послуги, кошти підприємств, благодійної допомоги та інші не заборонені законодавством послуги) (стаття 27 Закону «Про соціальні послуги»)

Визначення вартості соціальних послуг здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій (затверджені наказом Мінсоцполітики від 7 грудня 2015 № 1186, що передбачають як калькуляцію собівартості послуги, так і визначення витрат методом фактичних витрат («згори-донизу»).

Бюджетний процес відбувається відповідно на засадах програмно-цільового методу відповідно до вимог Бюджетного кодексу та місцевих регламентуючих документів.

Організація надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів може здійснюватися шляхом конкурентних та неконкурентних механізмів (дивись схему 4, відповідні нормативні акти зазначені у переліку, додаток 1) .

Схема 7. Організація надання соціальних послуг

Неконкурентні механізми

- Утримання комунальних установ та закладів
- Фінансова підтримка громадських організацій

Конкурентні механізми

- Соціальне замовлення
- Публічні закупівлі
- Конкурси проектів
- «Гроші за клієнтом»
- Державне-приватне партнерство

Коментар:

Засади функціонування системи надання соціальних послуг передбачають створення ринку та демонаполізації. Рішення про вибір способу організації надання соціальних послуг - шляхом створення власних комунальних установ або замовлення у недержаних – залишається за місцевими органами влади.

Соціальне замовлення.

Соціальне замовлення є способом регулювання діяльності щодо надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів. Соціальне замовлення є конкурентним механізмом, надавач послуги обирається на конкурсних засадах (рейтингове оцінювання потенційного надавача та його пропозиції).

Замовник соціальних послуг за результатами визначення потреб населення у соціальних послугах формує предмет соціального замовлення (обсяг соціальних послуг та відповідних обсяг коштів), організує конкурс для відбору кращого надавача, здійснює моніторинг, контроль та оцінку якості соціальних послуг (дивись схему 5). Оплата на надані послуги здійснюється замовником шляхом компенсації надавачу вартості наданих послуг.

Схема 8. Соціальне замовлення

Коментар:

Відповідно до нової редакції Закону «Про соціальні послуги» соціальне замовлення є механізмом конкурсного відбору надавачів будь-якої форми власності (раніше - лише для недержавних надавачів), що створює рівні ринкові умови для всіх надавачів, а також надає можливість замовнику обрати найкращу пропозицію щодо ціни та якості соціальних послуг. Проект оновленої редакції Порядку про соціальне замовлення проходить процес погодження та громадського обговорення. Діючий Порядок, затверджений Постановою КМУ від 29.04.2013 №324, буде скасовано.

Етап 4. Моніторинг, контроль та оцінка якості соціальних послуг

Здійснення моніторингу, контролю та оцінки якості соціальних послуг включено в повноваження уповноважених органів всіх рівнів, а також передбачає участь отримувачів та надавачів соціальних послуг у цьому процесі. Планується, що Порядок моніторингу соціальних послуг та оцінки якості соціальних послуг буде затверджено Кабінетом Міністрів України на вимоги нового Закону «Про соціальні послуги».

Наразі існують низка нормативних документів (переважно наказів Мінсоцполітики) щодо звітності по різних соціальних послугах та різних установ, а також Методичні рекомендації з проведення моніторингу та оцінки якості соціальних послуг (затверджені наказом Мінсоцполітики від 27.12.2013 № 904).

Коментар:

На даний час процес моніторингу, контролю та оцінки якості соціальних послуг не достатньо впорядковано, скоріше існує різноманітна звітність по різних соціальних послугах та надавачах соціальних послуг.

Контроль здійснюється переважно щодо цільового використання бюджетних коштів, водночас не передбачено проведення оцінки ефективності соціальних послуг (ані економічна, ані з точки зору досягнення результату)

Очікується, що у зв'язку із запровадженням нової редакції Закону «Про соціальні послуги», а саме Класифікатора соціальних послуг, Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг, система моніторингу, контролю та оцінки якості соціальних послуг буде врегульовано.